

Proloog

Het is stiller dan voorheen. De sfeer is gespannen en wantrouwig. Het peddelen gaat minder enthousiast en het moreel is laag. De afgelopen uren gold het recht van de sterkste – tussen de zee en de mens, maar ook tussen de mensen onderling. Ik hang aan het lange touw. Dit is niet hoe ik ooit gedacht had dood te gaan.

De uren verstrijken in de oneindige zee. Zonder een sprankje hoop klamp ik me vast aan het ruwe touw of zwem ik met mijn andere arm en mijn benen mee naast de sloep. Mijn handen, armen en benen bloeden en ik ben bang voor haaien. Zien kan ik ze niet; het is donker tussen zonsondergang en de opkomst van de maan. De vulkaan in de verte spuwt wat oranje lava en een prachtige sterrenhemel maakt het paradijselijk. Bijna dan, want ik lig al twintig uur in het water. Ik denk in filmscènes omdat mijn situatie daar het dichtste bij komt. Ik ben in een slechte rampenfilm beland.

We twijfelen, zijn verdeeld of we de bemanningsleden opnieuw moeten proberen te redden. Sommigen dragen geen zwemvest meer in de hoge golven, we zien ze bijna verdrinken. Er is eigenlijk geen andere keuze. Of toch...?

Al duurt de twijfel maar kort, ik baal ervan. Zo ken ik mijzelf niet. Dit is kennelijk wat een noodsituatie met je doet. Ook in mijn schuilt dus een potentiële moordenaar.

We rillen van kou, vermoeidheid en uitdroging. Praten kost veel energie. Ik denk aan mijn familie, aan mijn moeder en mijn neef.

Volgende week is hij jarig. Ik wil dit overleven; hij moet een verjaardagskaart van me krijgen – geen rouwkaart met zijn eigen naam erop, als nabestaande. Als we al gevonden worden, want we worden niet gemist. Er is geen alarm geslagen en de paar boten die we zien, varen voorbij.

Die nacht twijfelen Marjan en ik of we moeten doorzetten. ‘We komen er wel, hoor, we gaan het redden. Samen zijn we sterk,’ zeg ik en doe een poging bemoedigend te glimlachen. Het lukt niet echt. En mijn woorden komen er ook al niet overtuigend uit. ‘Gaan we het echt redden?’

Ze oppert dat we het touw kunnen loslaten.

‘Wil je dan opgeven?’

‘Nee, dat niet, maar wegdrijven. Naar de horizon. Is dat geen optie?’

Wie kan ik nog vertrouwen als ik mezelf al niet meer kan vertrouwen?

De boot maakt water

De motor van onze boot valt opeens stil. Hoge golven beuken tegen de zijkant. Er klinkt een luid en paniekerig geschreeuw in de donkere nacht, in het Indonesisch. Ik versta er niets van. De zee is alweer urenlang erg ruig; we liggen te rollen in ons bed en kunnen niet slapen. Ik ben het helemaal met Marjan eens dat dit wel eens de ergste nacht van ons leven kan worden.

‘Wat een klotereis,’ zeg ik. ‘Maar goed, nu we stil liggen, kan ik tenminste over het dek lopen.’

Ik moet al een tijdje nodig naar het toilet en stap de hut uit. Marjan merkt nog op dat ze door het kleine open raampje vanaf het bovenste stapelbed de prachtig heldere sterrenhemel kan zien, en iets wat lijkt op een lavaspuwende vulkaan. Dan glij ik bijna uit over het water dat over de drempel klotst en onze hut instroomt. Ik pak wat spullen van de vloer en smijt ze op mijn bed in de hoop ze droog te houden.

Fernandez gaat mij in het smalle gangpad voorbij met een tangetje in zijn hand. Hij schrikt als hij mij ziet, net zoals ik verbaasd ben van het tangetje in zijn hand. Hij loopt gauw door. Door de schokbewegingen val ik bijna van de wc-pot af. Het water op de toiletvloer – ik hoop maar dat het water is – staat inmiddels tot aan mijn kuit. Eenmaal terug in de hut vertel ik Marjan dat er iets aan de hand is, dat de bemanning druk in de weer is.

Toch niet weer op een rif gelopen, hoop ik, gaat er door mijn hoofd.

Door de openstaande schuifdeur verlicht de maan onze hut enigszins. We zien dat onze hut, doordat hij boven de machinekamer ligt, helemaal blauw staat van de dieseldampen. Ik doe nog vlug een T-shirt aan en Marjan schiet haar korte broek aan. We gebruiken de zaklamp op Marjans telefoon om voor ons op de vloer te schijnen. We verlaten de hut en lopen een paar meter naar voren. Op het voordek van de boot staan passagiers met hun zwemvest aan. Sommigen zijn in paniek, anderen staren wezenloos voor zich uit, en passagier Tony en bemanningslid Yan hozen in het bagageruim. Ze gooien zwemvesten uit het ruim op het dek en geven emmers water door aan iedereen die ze maar wil aanpakken.

Salih heeft de passagiers vanaf de trap naar het slaapdek gedirigeerd: *'This is a very dangerous situation, come down and put on a life-vest.'*

Marjan en ik, maar ook de anderen met een hut, zijn niet gesignaleerd door de bemanning en hebben een achterstand in de voorbereiding. Vandaar dat Fernandez schrok toen ik hem zo juist zag, bedenk ik. We krijgen een zwemvest in handen en trekken dat aan. We kijken naar elkaar en zien het tumult, maar ook de goede organisatie van sommige passagiers. Ik houd Marjans hand vast, terwijl we tegen elkaar zeggen: 'Wat er ook gebeurt, we blijven bij elkaar. Houd me in de gaten!'

We gaan snel terug naar onze hut om paspoorten, portemonnees en telefoons bij ons te steken. Marjan zegt tegen mij: 'Ik weet niet hoe het gaat lopen, maar ik wil per se een identificatie op zak hebben.'

Het schip ligt nog horizontaal in zee, maar dat het een noodsituatie betreft, is intussen wel duidelijk. We halen eerst mijn telefoon uit de stuurhut. De kapitein geeft hem in een dichtgemaakt boterhamzakje terug; het plankje bij het stopcontact, met daarop ook hun eigen telefoons, is kletsnat geworden door binnengeslagen golven. De telefoon blijkt onbruikbaar; ik krijg hem niet meer aan.

De angstige blik van de kapitein stelt me niet gerust.

Salih: 'Put on your telephone, for a signal.' Hij doet zelf ook koortsachtige pogingen om iemand te bereiken, maar tevergeefs.

'Just say mayday. Do you know mayday? Or SOS?' vraag ik aan Salih.

Hij knikt instemmend en probeert opnieuw contact te krijgen via zijn telefoon. We zijn veel te ver van de kust van Sumbawa; de verbinding valt telkens meteen weer weg. Dan lijkt het of Salih heel eventjes iemand aan de lijn heeft en met hem praat.

'Don't you have a radio?' vraag ik hem.

Hij kijkt mij verontschuldigend en nee-schuddend aan.

Het schip schudt al die tijd hevig heen en weer in de woeste zee. Dat maakt het gevaarlijk om te lopen; je kiepert gemakkelijk overboord. In onze hut is het donker. Alleen als de boot metershoog van rechts naar links rolt, krijg ik een klein schijnsel van de maan en de sterren op mijn tas. Ik vloek als ik mijn cijferslotje op de ritsluiting in het donker niet openkrijg. Marjan gebruikt haar telefoon om spullen bijeen te zoeken. Ik zoek op de tast naar nuttige spullen, zoals een zaklamp, een fles water en kleding. Mijn paspoort en portemonnee stop ik in een van de vele zakken van mijn short. Een onderbroek, korte broek, T-shirt en een reddingsvest is het enige dat ik aan heb. Marjan heeft een bikini, T-shirt en korte broek aan. En een zwemvest, dat nu al in de weg zit. Door de stress in het donker heeft ze de knoop van haar broek losgetrokken. Wanneer ze staat, moet ze haar broek een beetje vasthouden om hem niet af te laten zakken. Ze heeft haar paspoort, andere reispapieren en portemonnee in haar platte buidel tasje gedaan, dat ze om haar buik heeft gebonden, onder haar T-shirt. Maar haar telefoon past niet meer in het buidel tasje en ze geeft hem aan mij; ik stop hem in een broekzak. We gooien onze bagage op het bovenste stapelbed, in de hoop er nog bij te kunnen als we gered worden. Het is te donker en het schip gaat als een dolle heen en weer; er is gewoonweg te weinig tijd, we zijn te laat gewaarschuwd. Terug naar het voordek om te zien hoe de situatie is.

‘Er zal toch wel hulp onderweg zijn?’ vraag ik hoopvol aan Marjan.

In het smalle gangpad voor onze hut zwaaien twee bemanningsleden met zelfgemaakte fakkels van in brand gestoken kleding en handdoeken op een peddel, naar lichtjes in de verte. Ik kijk er verschrikt naar. We zijn bang dat een bemanningslid met zijn fakkel over het dek uitglijdt, want ze bewegen zich snel en zenuwachtig heen en weer. Een vallende fakkel zou het schip, dat intussen in dieselolie gedrenkt is, in vuur en vlam kunnen zetten. Nergens zie ik professionele noodmiddelen als vuurpijlen om een noodsignaal af te geven. Een noodbaken lijkt al helemaal afwezig.

Gaylene staat net als gisteren te schreeuwen naar iedereen. Ze trekt mij aan mijn arm en roept: ‘Ga het ruim in; het is jouw beurt om te hozen.’

Yan wordt er net uit gehesen. Hij is doodop en gaat naar zijn collega’s op het achterdek. Ik spring in het ruim en sta daar samen met Bertrand, die net Tony heeft afgelost. Die gooit de emmers water overboord leeg. Anderen helpen hem. De boot beweegt steeds ruiger en samen met Bertrand val ik in het ruim om. We gaan kopje-onder in het water, dat nu tot borsthoogte reikt. Ik proef dieselolie in het water wanneer ik een flinke slok naar binnen krijg, en ik houd daarna een dieselsmaak in mijn mond. Losse planken, rugzakken en andere drijvende spullen worden met grote kracht tegen ons aan gesmeten. De rugzakken die we samen omhoogtillen, zijn doorweekt en wegen al gauw dertig kilo per stuk. Tientallen emmers water gaan van hand tot hand en worden overboord geleeqd.

Ook zoeken we naar bruikbare spullen, door blindelings te graaien, maar helaas vinden we alleen wat planken en veel bagage. Hopelijk kan iemand nog wat nuttigs uit zijn of haar rugzak halen. Maar de meeste passagiers zoeken helemaal niet; ze moeten zich op het bankje vastklampen aan elkaar en aan de reling,

om niet overboord gesmeten te worden. Hoge golven hebben de stuurhut, het ruim en de machinekamer volledig onder water gezet en hozen is geen optie meer. Het wordt nu echt te gevaarlijk voor Bertrand en mij in het bagageruim. Aan onze polsen worden we eruit gesleurd door Tony en andere passagiers. Ik ben glibberig nat van water en dieselolie, en zie troebel, met een waas voor mijn ogen. Ik spoel mijn ogen een beetje schoon voor zover dat gaat.

‘Waar heb je mijn telefoon, Wilbert?’ hoor ik Marjan vragen.

Ik kijk verschrikt. Nee hè, die zat nog in mijn broekzak toen ik het ruim in sprong. De telefoon is bloedheet en trilt. Het scherm flikkert in rare kleuren. Ik geef hem aan haar terug en kijk heel schuldig.

‘Sorry, lief, dat is echt balen.’

Quasi-achteloos zegt ze: ‘Ach, we hebben nu wel belangrijker dingen aan ons hoofd.’

Ze gooit hem de hut in, maar ik voel me enorm schuldig dat haar telefoon kapot is. Mijn eigen telefoon houd ik nog op zak, ook al doet hij het niet. Geen contact met de buitenwereld dus vanaf nu.

We zitten met de twintig passagiers op het voordek bij elkaar op lange houten banken en horen de bemanning achter op de boot tegen elkaar roepen. We hebben geen idee wat ze op het achterdek aan het doen zijn. Wij wisselen intussen vaak van houten bank, in een poging de boot in evenwicht te houden in de hoge golven. Over het dek bewegen is niet meer veilig; we glijden snel weg en bezeren ons aan de bank of andere uitstekende delen. Als Salih even komt kijken, zich vasthoudend aan alles wat mogelijk is maar duidelijk evenwichtiger door zijn zeebenen dan wij, meldt hij ons doodleuk: *‘This boat is made of wood and cannot sink. Stay on board as long as possible!’*

Ik kijk hem aan en vraag me af of ik het goed hoor. In onzinkbare boten geloof ik niet – dat zeiden ze over de Titanic ook. De

afgelopen jaren zijn er wereldwijd veel ongelukken gebeurd met grote en kleine schepen. Ik lees het altijd aandachtig in de media. Dus waarom zou dit houten schip van 25 meter het wel houden in deze woeste zee?

Zijn opmerking leidt dan ook tot paniek. Maar vragen stellen kan niet, want Salih verdwijnt meteen weer naar het achterdek, naar zijn collega's. Zijn optreden is gedurende deze reis steeds twijfelachtig geweest en ik heb geen vertrouwen meer in hem. Het begon ermee dat hij zich slechts vluchtig voorstelde, maar niet aan ons allemaal. De vier andere bemanningsleden deden dit evenmin. Ook de verdere communicatie is ronduit slecht geweest, en wordt er nu niet bepaald beter op. De boot ligt al merkbaar lager in het water dan net, maar er komt geen enkele uitleg. En de kapitein zien we ook nergens. Sommige jonge vrouwen huilen, andere passagiers schreeuwen dat het toch verschrikkelijk is wat er gebeurt, en enkelen staren apathisch voor zich uit. Ik kijk om mij heen: iemand moet iets doen! Gedachten schieten razendsnel door mijn hoofd. De boot is overduidelijk niet meer te redden, maar blijven we hier wachten op ons lot? Dat wil ik niet; ik wil mijn leven niet eindigen op een zinkende boot. Iemand roept strijdbaardig: 'Waar is die bemanning gebleven, zijn zij nog wel aan boord?'

Ik vraag me af wie er in staat is om iets te ondernemen. Hoe goed kennen wij elkaar na die anderhalve dag? We hebben alleen nog maar wat standaardkletspraatjes over reizen en onze achtergrond uitgewisseld. Jan en zijn vrouw Alie, waar zijn die nu? Hen ken ik nog het beste, we hebben vanmiddag lang met ze gepraat.

Ik kijk het nog een paar seconden aan en zie weer de verschrikte en ontredderde gezichten van mijn medepassagiers.

Als niemand het doet, doe ik het wel. Ik zal de leiding op me nemen, besluit ik.

Ik zucht en haal diep adem, voel me zelfs een beetje boven mijzelf uitstijgen. Ik ga in het midden van het dek op de gladde vloer zitten, met mijn rug tegen de verhoogde ingang van het bagage-

ruim en voor de stuurhut. Met één arm houd ik mij vast aan de rand, om niet verder weg te glijden. Met luide stem roep ik:

'I am a flight attendant, and I am trained for these kind of situations. Please listen to me, as I will tell you what to do next.'

Het wordt doodstil. Door het licht van de maan en de sterren kan ik alleen de eerste mensen in de rij op het dek zien. Anderen schuifelen moeizaam dichterbij, op de bankjes links en rechts van mij. Ook Jan en Alie zie ik nu. Sommigen passen niet meer op het bankje en blijven op het niet-overdekte stukje voordek staan, ongeveer vijf meter bij me vandaan. Marjan zit vlak bij op het linker houten bankje, naast Caroline, en kijkt me met verbazing aan. Ik meen haar te zien denken: Wat doet hij nou? Mijn stem slaat een beetje over en ik kijk naar mijzelf in de derde persoon – Wat ben je aan het doen, Wilbert? Hoe ga je dit nou aanpakken met je grote mond?

Na een diepe zucht herpak ik mijzelf. Ik vertel ze in het Engels dat ze bij elkaar moeten controleren of het zwemvest goed vastzit. Er blijken verschillende soorten zwemvesten te zijn; sommige worden zelfs nog ouderwets met touwtjes vastgemaakt. Andere zwemvesten, waaronder het mijne, zijn nieuwer en gaan dicht met plastic sluitingen. Maar die sluitingen werken niet goed, dus ik bind het vest alsnog met de losse touwtjes vast. Ik leg de HELP-en de huddle-positie uit, zoals ik die geleerd heb in mijn werk. We blijven dan warmer in het water, als persoon en als groep, en zijn meteen ook zichtbaarder voor boten en helikopters.

Ik schreeuw om voor iedereen hoorbaar te zijn: 'HELP staat voor de Heat Escape Lessening Posture, oftewel een houding om minder lichaamswarmte te laten ontsnappen. Het houdt in dat je, wanneer je in het water belandt, je handen over borstkas en zwemvest kruist en je benen optrekt met de voeten over elkaar geslagen. Dan blijf je stil in die positie liggen om niet te veel energie te verliezen.'

In zee

‘Red me, help!’ hoor ik vanuit de donkere zee.

Twee armen steken omhoog en ik trek Els als eerste de sloep in. Marjan zie ik ook in het water liggen; ze houdt zich vast aan het touw dat de sloep met het schip verbindt. Het is hetzelfde touw dat ze de avond ervoor nodig had om bij de boot te blijven, toen ze tijdens het zwemmen door de stroming naar achteren werd gezogen.

‘Pak de anderen, ik red het hier wel,’ roept ze, en ik hoor iemand anders roepen: ‘Save her!’

Een van de jonge vrouwen uit Duitsland probeert aan boord te komen, iemand roept dat ik haar moet redden. Ook haar help ik over de reling de sloep in. Anderen klimmen zelfstandig aan boord. Bertrand klemt zich naast Marjan vast aan een touw; zij zijn relatief veilig.

‘Does everybody have their partner?’ schreeuw ik, terwijl ik mij probeer staande te houden.

Ik ga op mijn knieën op het opstaande aluminium bankje in het midden van de sloep zitten. Zo houd ik mezelf in evenwicht en heb ik een beter overzicht. ‘Check each other, and come near!’ roep ik vervolgens naar de andere opvarenden.

Ze helpen elkaar om een van de touwen of de rand van de sloep vast te pakken. Ik doe een telling, voor zover dat gaat in het halfdonker. Het lijkt wel een film, zoals we worden verlicht door de maan. Als we uit de schaduw van de boot drijven, wordt

het lichter op zee. Het ziet er raar en angstig uit. Op het schip zie ik schimmen heen en weer lopen, de bemanning is nog druk bezig. Ik hoop dat ze ook allemaal in orde zijn, wonderlijk genoeg zijn zij dus niet overboord geslagen. Waarschijnlijk sloeg de golf alleen over het voordek. Met een 'Everybody okay?' gevolgd door 'Is anybody hurt?' controleer ik de status van ons allemaal. 'Yeah, okay,' een hoop gemurmel, gepuf en gesteun van de zwemmers zijn de reacties. Ze hebben moeite om het hoofd boven water te houden in de hoge golven.

Er is een nieuw probleem: de golven slaan de sloep telkens tegen het schip aan. Met soms zwemmers ertussen – voornamelijk Marjan en Bertrand –, die dan ook moeite moeten doen om niet verpletterd te worden. Ook aan boord van de sloep is het gevaarlijk, omdat we met zo'n grote en onvoorspelbare kracht naar het schip slingeren, dat armen of benen tussen de boten kunnen komen. Even simpel afduwen lukt niet. Of het schip zinkt snel en neemt ons mee... Ik heb geleerd dat je de touwen tussen de reddingsboot en het vliegtuig altijd moet lossnijden. Dat zal nu niet anders zijn.

Marjan en Bertrand hadden hetzelfde idee en roepen dat ze het touw gaan doorsnijden. Bertrand heeft zijn duikmes bij zich gestoken, geweldig! Marjan houdt het touw strak en hij snijdt het door. Ze duwen de sloep verder van het schip af, de andere zwemmers volgen. In zee drijven ananassen, afkomstig van ons schip. Ik leun overboord terwijl iemand mijn benen vasthoudt. In totaal kan ik er acht pakken. Ze zijn niet groot; een ananas past in de palm van mijn hand, maar het is tenminste iets. Ook zien we een paar halfgevulde waterflessen in de buurt. Met de andere inzittenden gooi ik ze in de sloep. Verderop drijven planken van een meter lang. De zwemmers pakken er drie en zelf kan ik er ook een uit zee vissen. Deze vier planken doen meteen dienst als peddels; de echte peddels liggen niet meer in de sloep.

Op een paar meter afstand van het schip is het gevaar nog niet geweken. De stroming is nog steeds sterk en de golven zijn hoog en ruig. We moeten nog meer afstand van het schip nemen. Het heeft een aanzuigende werking en we worden er telkens tegenaan gesmeten, er is nauwelijks tegenop te peddelen. We hopen op een afstand van zo'n twintig meter verder wat veiliger te zijn. Maar die hoop vervliegt al gauw, want de stroming is hier nog sterker en we drijven af. Het schip raakt zelfs uit zicht – we zijn geregeld onze oriëntatie kwijt wanneer we door een grote golf van richting veranderen. De zwemmers raken uitgeput en we wisselen het in de sloep zitten met elkaar af. Wanneer ik ook wil wisselen, zeggen zowel Marjan als een paar anderen dat ik erin moet blijven.

‘Jij hebt de leiding, houd dat vast,’ legt Marjan uit. ‘Iedereen luistert naar jou!’

Het wisselen van de zwemmers kost moeite en tijd, maar het is noodzakelijk om iedereen rust te gunnen. Hoewel dat ook relatief is – in de sloep werken alle inzittenden heel hard. We willen vooruit; te veel stilliggen is geen optie, anders drijven we te ver af. Ik schreeuw naar de groep: *‘We have to go back to the ship, the crew is there, we have to save them! And the ship is still floating, we need the crew and the ship. Does everybody agree?’*

Weer een instemmend gemurmel en *yes*-geroep klinkt uit het water. Het is duidelijk: we gaan terug. Op mijn commando, maar zeker ook op dat van anderen, krijgen we met vier peddelaars een zekere routine te pakken.

‘And go! And go!’ geeft het ritme aan. Bij *and* gaat de plank omhoog en bij *go* weer het water in, met een slag naar achteren. Drie anderen kunnen nog net op de bodem van de boot zitten. Met zeven personen is deze aluminium sloep echt overvol – volgens het fabrikantenplaatje op de achterste bank is er plaats voor vier personen. Een van ons hoost met de handen en een waterfles, een ander gebruikt een hoosemmer, een doormidden gesneden

witte plastic jerrycan met een houten handvat bovenop. Met een touw is die vastgeknoopt aan de sloep. Door het hozen en het peddelen stoten we elkaar telkens aan en krijgen mensen onbedoeld de inhoud van een hoosemmer over zich heen. De zwemmers, hangend aan de rand van de boot, hebben het meeste te verduren. Anderen aan boord krijgen soms per ongeluk een tik met een plank. Iedereen doet zijn best, maar het is verre van ideaal om met rechte planken vooruit te komen. Ze geven ook nog splinters en glijden uit de handen doordat ze nat zijn. Geregeld worden we – zeker na een wisselactie van zwemmers met inzittenden – uit onze geplande richting geworpen door de golven. Soms is het schip goed zichtbaar, maar vaker alleen vaag in de verte. Toch lukt het ons door goed teamwork om het schip weer te bereiken. Het heeft ruim twee uur gekost en iedereen is uitgeput. Mijn vingers zijn stijf en zitten vol splinters, putten en sneeën van het peddelen. Ook zie ik de eerste blaren opkomen. Het is ongeveer vier uur in de ochtend, drie uur nadat de bemanning alarm heeft geslagen. In de verte wordt het een klein beetje licht. De maan schijnt ook nog fel, waardoor we elkaar redelijk goed kunnen zien.

Intussen zinkt het schip steeds verder; de voorkant steekt nu bijna een meter onder water in een hoek van ongeveer 45 graden, een klein beetje overhellend naar rechts. De mast steekt nog fier naar boven, maar danst omhoog en omlaag in het water. Woeste, donkere golven met witte koppen beuken dwars door het schip, door de ramen, heen. Dan zien we de kapitein en Fernandez. Zij hangen met één arm aan de voetenplank achter het schip, op zeeniveau. Hun andere arm omklemt een ronde reddingsboei. Soms kunnen ze op de treeplank klimmen. Fernandez heeft met zijn pezige, lenige lichaam een groot voordeel ten opzichte van de forsgebouwde kapitein. Die kan zijn hoofd nauwelijks boven water houden. Het kost hem zichtbaar veel kracht en hij kijkt ons met een glazige blik

en flauwe glimlach aan als we naderen. Na elke grote golf friemelt de kapitein met zijn rechterhand op zijn linkerschouder. Kennelijk werkt het klittenband van zijn zwemvest niet goed, want het raakt telkens los. Fernandez ziet er een stuk energieker uit – niet zo vreemd, want hij is immers veel jonger.

Ik roep dat de kapitein moet loslaten en naar de sloep moet zwemmen, zodat hij kan rusten. Maar hij durft niet los te laten, terwijl wij door de woeste golven de paar meter tussen ons in niet kunnen overbruggen; we slaan bijna om als we dichterbij komen. De zwemmers rondom de sloep dreigen er opnieuw tegenaan gesmeten te worden. Ze zullen het langere touw moeten loslaten, met het risico af te drijven. We peddelen de sloep hard achteruit met onze planken en bekijken de situatie vanaf een veilige tien meter. Pas dan zien we de andere bemanningsleden, Salih, Yan en Eko. Zij staan alle drie in het kraaiennest. We zwaaien naar elkaar. Ik roep met mijn duim omhoog: 'Are you okay?'

'Yes!'

Hun situatie is nog relatief goed, maar de voorsteven en daarmee de mast zakken steeds dieper het water in. Het is onduidelijk of dit komt doordat het schip dieper zinkt, de golven hoger worden of de vloed opkomt.